

TUTKIMUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA

Yara Suomi Oy

HAKEMUS

Yara Suomi Oy on 18.3.2026 päivätyllä ja 19.3.2026 saapuneella hakemuksella hakenut Maanmittauslaitokselta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 84 §:n mukaista tutkimuslupaa 110 kV voimajohto-osuuksien saneerauksia varten Siilijärven kunnan alueella. Tutkittavaksi haetut voimajohto-osuudet ovat Apatiittirikastamo-Särkilahti, Särkilahti-Laukanranta ja Särkilahti-Oulunlampi. Tutkimuslupaa haetaan kolmeksi vuodeksi.

Hakemuksen mukaan nykyiset 110 kV voimansiirtolinjat johto-osuuksilla Apatiittirikastamo-Särkilahti, Särkilahti-Laukanranta ja Särkilahti-Oulunlampi on rakennettu 1960- ja 1970-luvun lopulla ja linjat ovat teknisen käyttökänsä päässä. Suunniteltu voimajohto-osuuksien saneeraus parantaa sähkön siirtovarmuutta. Hakemuksen mukaan Yara Suomi Oy:n Siilinjärven toimipisteellä on kriittinen rooli Suomen ruuantuotannossa ja huoltovarmuudessa. Hakemuksessa todetaan, että saneeraushankkeessa selvitetään mahdollisuutta saada Laukanrannan sähköasema osaksi rengasverkkoa, mikä parantaisi tehtaiden ja kaivoksen sähkösaannin varmuutta. Rengasverkko mahdollistaisi myös johtojen huolto- ja kunnossapitotyöt sekä viankorjauksen tehtaiden ja kaivoksen ollessa toiminnassa.

Tutkimuslupaa haetaan 500 metriä leveälle alueelle lupahakemuksen liitekartoissa esitettyjen voimajohtoreittien keskilinjan molemmin puolin. Tutkittavaksi haetuista voimajohto-osuuksista Apatiittirikastamo-Särkilahti on pituudeltaan 2.2 km, Särkilahti-Laukanranta 1.8 km ja Särkilahti-Oulunlampi 0.2 km. Saneeraushankkeen toteuttamiselle on hakemuksessa ja sen karttaliitteissä esitetty kaksi toteutusvaihtoehtoa:

- toteutusvaihtoehto VE1: Rakennetaan uusi voimajohtoyhteys nykyisen linjan viereen välille Särkilahti-Laukanranta. Saneerataan Oulunlampi-Laukanranta ja Apatiittirikastamo-Särkilahti välit pääosin nykyiselle paikalleen. Tässä ratkaisussa on mahdollista saada tehtaan päässä oleva Laukanrannan sähköasema rengasverkon piiriin. Tämä reittivaihtoehto valikoitunee hakemuksen mukaan jatkosuunnitteluun
- toteutusvaihtoehto VE2: Rakennetaan uusi voimajohtoyhteys nykyisen viereen välille Oulunlampi-Laukanranta. Johtoa ei voida saneerata nykyiseen sijaintiin, koska Siilinjärven tehtaot eivät pysty olemaan sähkönjakelun keskeytyksen piirissä kuin yksittäisiä päiviä huoltoseisakkien aikaan. Saneerataan Apatiittirikastamo-Särkilahti väli pääosin nykyiselle paikalleen. Puretaan vanha Oulunlampi-Laukanranta väli rakentamisen jälkeen. Tehdas jää säteisverkon piiriin. Säteisverkko vaikeuttaa johdon kunnossapitoa sekä heikentää tehtaan huoltovarmuutta.

Voimansiirtolinjojen saneeraus toteutetaan ilmajohtona. Hakemuksen mukaan voimajohto suunnitellaan harustetuilla teräsputkipylväillä sekä vapaasti seisovilla teräsristikkopylväillä. Pylväiden keskimääräinen jänneväli on 280–320 m. Nykyinen johtoalue on 46 m leveä sisältäen 26 m leveän johtoauekan ja metsämailla 10 m leveän reunavyöhykkeen molemmiin puolin voimajohtoa. Mikäli rakennetaan kaksi vierekkäistä voimajohtoa, kasvaa johtoauekan tilantarve hakemuksen mukaan noin 18 metriä. Nämä kaksi rinnakkaista voimajohtoa tulee kulkemaan lähes koko matkan Yaran omalla kiinteistöllä lukuun ottamatta lyhyttä osuutta Särkilahden alueella.

Tutkimuslupaa haetaan maastotutkimuksia varten, joiden perusteella määritellään pylväspaikkojen tarkka sijainti ja suunnitellaan yksityiskohdat. Tutkimusten aikana maastossa mitataan ja selvitetään voimajohdon suunnittelun ja johtoalueiden käyttöoikeuksien perustamisen kannalta tarpeelliset seikat kuten maanpinnan muoto sekä kiinteistörajat. Suunnitelluilta pylväspaikoilta tutkitaan maaperän kantavuus kairaamalla. Hakemuksen mukaan maastotutkimusten yhteydessä ei tehdä peruuttamattomia toimenpiteitä eli sellaisia toimia, joiden jälkeen olosuhteita tutkimusalueella ei olisi mahdollista palauttaa ennalleen. Johtolinja merkitään maastoon puukepein. Kasvillisuutta kaadetaan ja raivataan vain niin leveänä kuin se maastomittausten onnistumisen kannalta on tarpeellista. Hakemuksessa todetaan, että kaadetut puut jäävät maanomistajalle ja tutkimuksen suorittaja korvaa aiheutuneet vahingot. Hakemuksen mukaan maastotöissä ei tässä vaiheessa tehdä kiinteistöjen käyttöä merkittävästi vaikeuttavia toimenpiteitä. Tutkimuksia tehtäessä tutkimusryhmät käyttävät alueen tiestöä kulkemiseen. Tiealueiden ulkopuolella liikutaan hakemuksen mukaan yleensä telavarusteisella maaperätutkimusvaunulla, mönkijöillä sekä jalan. Tutkimusten edetessä alustava johtoreitti tarkentuu ja mahdollisesti muuttuu.

Hakemuksessa todetaan, että voimajohto-osuuksien saneerauksesta on pidetty viranomaisinfo 3.12.2025 ja hankkeesta on pyydetty ja saatu viranomaislausunnot. Lupa- ja valvontaviraston (LVV) Luonnonvarat yksikkö on lausunut, ettei saneeraushankkeessa edellytetä YVA-menettelyä.

Hakemuksen mukaan voimajohtoreitille tullaan teettämään ympäristöselvitys, luontoselvitys ja arkeologinen inventointi. Niiden maastotyöt on suunniteltu toteutettavaksi maastokaudella 2026. Pylvässijoittelulla ja muilla toimilla voidaan väistää mahdollisia esiin nostettuja kohteita ja edelleen vähentää sekä lähimaisemaan että luontoympäristöön kohdistuvia muutoksia. Lähin suojelualue Jynkänjärven Selkäsaari on noin 1.1 km etäisyydellä hankkealueesta. Lisäksi kaivosalueella on tehty liito-orava- ja lepakkoselvityksiä vuodesta 2022. Viitasammakkoselvitykset sekä kasvi-, korento- ja luontokartoituksia on tehty alueella vuodesta 2018. Direktiivilajeihin liittyviä selvityksiä ja muita luontoselvityksiä on jatkettu vuosittain. Lähin tiedossa oleva arkeologinen/kulttuuriympäristökohde sijaitsee noin 1.5 km päässä saneerattavasta linjaosuudesta Apatiittirikastamo-Särkilahti.

Alustavan aikataulun mukaan hankkeen edellyttämät maastotutkimukset ja suunnittelu ajoittuvat vuodelle 2026 ja rakentaminen aikaisintaan vuodelle 2027. Saneeratut voimajohto-osuudet on tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2027–2028.

Hakija katsoo, että Yara Suomi Oy on vakavarainen yhtiö. Hakija pyytää, ettei siltä vaadita lunastuslain 84 §:n 3. momentissa tarkoitettua vakuuden asettamista.

KUULEMINEN JA MUUT SELVITYKSET

Maanmittauslaitos on ilmoittanut hakemuksen vireilläolosta lunastuslain 84 §:n mukaisesti hallintolain 62 §:ssä tarkoitettuna yleistiedoksiantona. Ilmoitus tutkimuslupahakemuksen vireilläolosta on ollut Maanmittauslaitoksen verkkosivulla (www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset) 23.3.2026 – 29.4.2026 välisen ajan. Lisäksi ilmoitus tutkimuslupahakemuksen vireilläolosta on julkaistu 26.3.2026 Uutis-Jousi nimisessä paikallislehdessä.

Hakemusasiakirjat ovat olleet saatavissa Maanmittauslaitoksen kirjaamosta tilaamalla ja niihin on ollut mahdollista tutustua Maanmittauslaitoksen palveluisteissa. Kuulemiseen varattiin aikaa 29.4.2026 asti.

Määräaikaan mennessä ei ole jätetty lausuntoja.

ASIAN RATKAISU

Perustelut

Lunastuslain 84 §:n 1. momentin mukaan ennen lunastuksen toimeenpääntä voidaan myöntää lupa lunastuksen kohteeksi aiotun alueen tutkimiseen. Lunastuslaissa tai sen esitöissä ei ole tarkemmin määrätty tutkimusluvan myöntämisen edellytyksiä. Oikeuskäytännössä (KHO 13.6.1990/2041) on tutkimusluvan edellytysten katsottu täyttyvän, kun tutkimuslupaa koskeva hanke saattoi lunastuslain 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olla yleisen

tarpeen vaatima ja kun tutkimus oli tarpeellinen lunastuksen toimittamisen selvittämiseksi.

Tutkittavaksi haetut voimajohto-osuudet Apatiittirikastamo-Särkilahti, Särkilahti-Laukanranta ja Särkilahti-Oulunlampi palvelevat Yara Suomi Oy:n Siilinjärven tehtaiden ja kaivoksen sähkönsiirtoa. Oikeuskäytännössä on katsottu, että voimajohto yksittäistä isoa teollisuuslaitosta varten ei täytä lunastuslain mukaista yleisen tarpeen vaatimusta, mutta se täyttää perustuslain säätämisyjärjestyksessä säädetyn kiinteän omaisuuden pakkolunastuksesta sähkölaitosta varten annetun lain (168/1928) 1 §:n mukaisen yleisehkön tarpeen vaatimuksen, jonka nojalla pakkolunastus on myös mahdollista yleisen tarpeen vaatimuksen sijasta.

Hakemuksen mukaan nykyiset 110 kV voimansiirtolinjat johto-osuuksilla Apatiittirikastamo-Särkilahti, Särkilahti-Laukanranta ja Särkilahti-Oulunlampi ovat teknisen käyttöikänsä päässä. Voimajohto-osuuksien saneeraus parantaa sähkön siirtovarmuutta. Yara Suomi Oy:n Siilinjärven toimipisteellä on hakemuksen mukaan kriittinen rooli Suomen ruuantuotannossa ja huoltovarmuudessa. Lunastuslaissa ja oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väylämäiset infrastruktuurihankkeet pääsääntöisesti täyttävät yleisen tarpeen edellytyksen. Tässä tapauksessa yleisen tai ainakin yleisehkön tarpeen edellytyksen täyttymistä puoltaa se, että tutkimuslupahakemuksen kohteena olevat voimajohdot ovat suurjännitelinjoja.

Maanmittauslaitos katsoo, että tutkimuslupahakemuksessa mainittu voimajohtohanke on tai ainakin saattaa olla yleisen tai ainakin yleisehkön tarpeen vaatima. Maanmittauslaitos katsoo myös, että maastotutkimus on tarpeen hankkeen suunnittelun kannalta ja lunastuksen edellytysten selvittämiseksi. Maanmittauslaitos katsoo, että tutkimusluvan myöntämiselle ei ole estettä.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää Yara Suomi Oy:lle tutkimusluvan Siilinjärven kunnan alueella tehtäviin tutkimuksiin hakemuksen mukaisesti.

Maanmittauslaitos toteaa, että tutkimuslupa ei kumoja esimerkiksi luonnonsuojelulain tai muinaismuistolain asettamia rajoituksia tai vaatimuksia alueen käytölle, vaan maastotutkimuksia suorittavan tahon on oltava näiden lakien sisällöstä selvillä ja otettava ne huomioon maastotutkimuksia tehdessään.

Maanmittauslaitos katsoo, ettei tutkimuksesta aiheutuvan haitan tai vahingon korvaamiseksi ole tarpeen asettaa vakuutta.

Sovelletut lainkohdat

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977) 84 §

LUPAEHDOT

1. Lupa on voimassa kolme vuotta luvan myöntämispäivästä eli 5.5.2029 saakka.
2. Hakijan on vähintään seitsemää päivää ennen tutkimuksen aloittamista annettava tavallisena tiedoksiantona tieto niille kiinteän omaisuuden omistajille ja käyttöoikeuksien haltijoille, joiden osoite tiedetään, ja muille yleistiedoksiantona. Kappale tutkimuslupapäätöksestä on toimitettava sille, joka on sitä pyytänyt.
3. Tutkimus on suoritettava välttämättä tarpeettoman haitan ja vahingon aiheuttamista. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä, eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.
4. Vahinko, jota ei ole tutkimukselle varatun ajan loppuun mennessä korjattu, ja haitta on viipymättä korvattava. Jollei korvauksesta sovita, on korvausvaatimus esitettävä lunastustoimituksessa, jos lunastus on määrätty toimeenpantavaksi, ja muussa tapauksessa vaatimuksen esittäjän tai tutkimuksen suorittajan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, jossa soveltuvin kohdin noudatetaan, mitä lunastustoimituksesta säädetään. Toimitusta on haettava vuoden kuluessa tutkimukselle varatun ajan loppumisesta ja määrärahan sen toimittamiseen antaa Maanmittauslaitos.

LAINKOHDAT

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 84, 85, 86 ja 88 §:t.

MAKSU

Maksu tutkimusluvasta määrätään MMM:n asetuksen (1201/2025) mukaisesti. Maanmittauslaitos lähettää laskun erikseen.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen lopussa.

Tästä päätöksestä tehtävä valitus ei estä tutkimuksen suorittamista, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Maanmittauslaitos

Allekirjoitettu sähköisesti
Reijo Hautamäki
Vastuualuepäällikkö

Allekirjoitettu sähköisesti
Mikko Alanissi
Maanmittausinsinööri (DI)

JAKELU

Yara Suomi Oy
Yara Suomi Oy / Jussi Lievonen
Despro Engineering Oy / Jaana Aalto

Tätä päätöstä koskeviin mahdollisiin kysymyksiin pyydetään olemaan yhteydessä Mikko Alanissiin.

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kirjallisella valituksella hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen 5.5.2026 antama päätös luvasta tutkimuksen suorittamiseen, asiattunnus MML 82737/03 04/2026

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä tulee toimittaa hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalveluun verkko-osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Asiointipalvelussa jätetyn valituksen katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Valituksen voi toimittaa myös henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioaloajan päättymistä. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettämisen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Hallinto-oikeutena toimii Itä-Suomen hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, sisäänkäynti Puistokadun puolelta, 70100 Kuopio
sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelin: 029 56 42502 (asiakaspalvelu)
faksi: 029 56 42501
aukioaika: arkisin klo 8.00-16.15

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- muutoksenhakijan ja hänen laillisen edustajansa, asiamiehensä tai avustajansa nimi sekä yhteystiedot (osoite ja puhelinnumero)
- valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Valituksen toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaanti-päivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun ilmoitus luvan myöntämisestä on julkaistu yleisessä tietoverkossa viranomaisen eli Maanmittauslaitoksen verkkosivulla (<https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset>).

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valitusajaksi jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: <http://www.oikeus.fi>

MML 82737/03 04/2026

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Alanissi Mikko
5.5.2026 13:40:08

Hautamäki Reijo
5.5.2026 13:52:10